



## LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

### PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE TEISINGUMO MINISTERIJOS

2019-11-26 Nr. 4D-2019/1-1107  
Vilnius

#### SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama – Skundas) dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – KD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepateikiant atsakymų teisės aktuose nustatytais terminais (terminų atsakymams pateikti nesilaikymo).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „2019-07-21 dieną su skundu kreipiausi į LR teisingumo ministeriją dėl Kalėjimų departamento prie LR TM neveikimo nepateikiant atsakymų laiku [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Seimo Kontrolieriaus skundas Nr. 4D-2019/1-577-3D-1282 buvo išsiųstas 2019-05-15, gautas 2019-05-17 diena, o atsakė 2019-07-25 Nr. 25-3104 praleista 38 dienų terminas be pateisinamos priežasties“;

2.3. „LR Seimo Žmogaus teisių komiteto persiųstas skundas 2019-05-15 dieną Nr. 32019-2964, kuris gautas KD 2019-05-17 dieną, o atsakė tik 2019-08-01 d. Nr. 25-3269, praleista 44 dienų terminas“.

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

#### TYRIMAS IR IŠVADOS

##### *Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės*

4. Seimo kontrolierius 2019 m. rugsėjo 6 d. raštu Nr. 4D-2019/1-1107/3D-2229 kreipėsi į KD, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2019 m. rugsėjo 13 d. Seimo kontrolierius gavo KD 2019 m. rugsėjo 12 d. raštą Nr. 1S-2383; rašte ir pateiktuose prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „KD buvo gauti šie Pareiškėjo [...] skundai, persiųsti nagrinėti iš institucijų [...]“:

2019-04-30 skundas, persiųstas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2019-05-15 raštu Nr. 4D-2019/1-577/3D-1282 (KD užregistruotas 2019-05-17 Nr. 2G-2016);

2019-04-30 skundas, persiųstas Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto 2019-05-15 raštu Nr. S-2019-2965 (KD užregistruotas 2019-05-17 Nr. 2G-2028);

[...] 2019-07-21 skundo, adresuoto Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, dėl KD „neveikimo nepateikiant atsakymų laiku“ KD nagrinėti nėra gavęs.

4.2. „Į pirmiau minėtus pareiškėjo [...] skundus buvo atsakyta KD raštais:

Į 2019-04-30 skundą (KD užregistruotą 2019-05-17 Nr. 2G-2016) atsakyta KD

2019-07-25 Nr. 2S-3104;

Į 2019-04-30 skundą (KD užregistruotą 2019-05-17 Nr. 2G-2028) atsakyta KD 2019-08-01 raštu Nr. 2S-3269.“

### ***Tyrimui reikšmingi teisės aktai***

5. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

*183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“* – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. [...]“

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAĮ):

*3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

### ***Tyrimui reikšminga Lietuvos Respublikos teismų praktika***

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) praktika

LVAT 2018 m. birželio 19 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. AS-405-502/2018, yra konstatavęs:

„Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – ir BVK) 183 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui (BVK 183 str. 3 d.). Taigi specialusis įstatymas, reguliuojantis bausmių vykdymo ir atlikimo tvarką, sąlygas ir principus – BVK, nustato privalomą tvarką bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų bei sprendimų išankstiniam nagrinėjimui ne teismo tvarka (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. rugsėjo 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS143-652/2014, 2017 m. gegužės 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-435-756/2017 ir kt.).“

### ***Tyrimo išvados***

8. Skunde Pareiškėjas teigia, kad jo skundai, teikti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigai ir Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetui, šių institucijų buvo

persiūsti nagrinėti KD, tačiau atsakymus KD pareigūnai pateikė pažeidžiant teisės aktuose nustatytus terminus.

9. BVK 183 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui, o šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. Taigi, specialusis įstatymas, reguliuojantis bausmių vykdymo ir atlikimo tvarką, sąlygas ir principus – BVK – nustato privalomąją tvarką bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmy bei sprendimų išankstiniam nagrinėjimui ne teismo tvarka.

10. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo 2019-04-30 du skundai (šios pažymos 2 punktas) iš Seimo kontrolierių įstaigos ir Seimo Žmogaus teisių komiteto buvo persiūsti nagrinėti KD (gauti skundai KD užregistruoti 2019-05-17), skundo, adresuoto Teisingumo ministerijai, dėl KD „neveikimo nepateikiant atsakymų laiku“, KD negauta. Atsakymus KD Pareiškėjui pateikė tik 2019-07-25 (rašto Nr. 2S-3104) ir 2019-08-01 (rašto Nr. 2S-3269). Tai reiškia, kad skundo nagrinėjimas užtruko ilgiau nei BVK nustatytas 20 darbo dienų terminas.

11. Atsižvelgiant į tai bei į esamą teisinį reglamentavimą, konstatuotina, jog KD atsakymai buvo pateikti nesilaikant BVK 183 straipsnio 1 dalyje nustatyto 20 darbo dienų termino, KD pareigūnai Pareiškėjui atsakymų į jo skundus nepateikė per teisės aktuose nustatytą terminą, todėl Skundas dėl skundo nagrinėjimo terminų nesilaikymo pripažįstamas **pagrįstu**.

### **SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS**

12. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X Skundą dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnų veiksmy (neveikimo), susijusių su skundų nagrinėjimo terminų nesilaikymu, **pripažinti pagrįstu**.

### **SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS**

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriui Virginijui Kulikauskui rekomenduoja: imtis priemonių, kad ateityje nagrinėjant skundus būtų laikomasi BVK numatytų skundo nagrinėjimo terminų bei gero viešojo administravimo principų.

14. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierių Augustiną Normantą  
pavadojanti Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė